

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Mazowiecka Delegatura w Warszawie

DMW.410.1.8.2026

**Pan
Robert Stępień
Prezes Zarządu Spółki
„Koleje Mazowieckie – KM” Sp. z o.o.
ul. Lubelska 26
03-802 Warszawa**

Wystąpienie pokontrolne

**P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 roku –
wykorzystanie środków z Krajowego Planu Odbudowy
i Zwiększania Odporności przez „Koleje Mazowieckie – KM”
Sp. z o.o.**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

„Koleje Mazowieckie – KM” Spółka z o.o.¹, ul. Lubelska 26, 03-802 Warszawa

Kierownik jednostki kontrolowanej

Robert Stępień, Prezes Zarządu Spółki², od 29 września 2021 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z realizacją przedsięwzięcia

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura Mazowiecka w Warszawie

Kontrolerzy

1. Inga Piotrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMW/17/2026 z dnia 8 stycznia 2026 r.
2. Rafał Ulewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMW/15/2026 z dnia 8 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-5, 9, 18-33)

¹ Dalej: Spółka lub KM lub Koleje Mazowieckie.

² Pełniący również funkcję Dyrektora Generalnego Spółki.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez „Koleje Mazowieckie – KM” Sp. z o.o. środków otrzymanych z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności przekazanych za pośrednictwem Centrum Unijnych Projektów Transportowych na zakup 14 sztuk Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie dotychczasowe wykorzystanie środków z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności⁵ na przedsięwzięcie pn. „Zakup 14 sztuk Elektrycznych Zestawów Trakcyjnych I”⁶ przez „Koleje Mazowieckie – KM” Sp. z o.o.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Spółka była przygotowana organizacyjnie do realizacji Przedsięwzięcia oraz podjęła działania w celu prawidłowej i terminowej jego realizacji, a także zgodności z zasadą DNSH⁷. Postęp rzeczowy inwestycji (zakupu 14 Elektrycznych Zestawów Trakcyjnych) był zgodny z harmonogramem realizacji Przedsięwzięcia. Otrzymane wsparcie z KPO w kwocie 205 800,0 tys. zł (stanowiącej 50% przyznanych środków z KPO na dzień zakończenia kontroli NIK, tj. 11 marca 2026 r.) w całości przeznaczono na wydatki związane z celami Przedsięwzięcia. Prawidłowo i terminowo Spółka rozliczyła trzy zaliczki otrzymane w ramach wsparcia z KPO, stanowiące wydatki kwalifikowalne. Z obowiązków sprawozdawczych Spółka wywiązała się terminowo i zgodnie z wymogami umowy na realizację Przedsięwzięcia. KM podjęły działania w celu zachowania trwałości projektu przez minimalny wymagany okres (umowa na świadczenie przewozów kolejowych realizowana będzie m.in. zakupionym taborem do 31 grudnia 2031 r.). Osiągnięcie wszystkich kamieni milowych Przedsięwzięcia i docelowego jego wskaźnika (liczba odebranego taboru dla przewozów regionalnych wynosząca 14) przewidziano nie później niż do 31 sierpnia 2026 r.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: KPO.

⁶ Dalej: Przedsięwzięcie lub Projekt.

⁷ Zasada „nie czyni poważnych szkód” (ang. *Do No Significant Harm*, DNSH) dalej: zasada DNSH.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

Realizacja Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Opis stanu faktycznego

1. Koleje Mazowieckie 28 czerwca 2024 r. zawarły z Centrum Unijnych Projektów Transportowych z siedzibą w Warszawie⁸ umowę nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23⁹ o objęcie wsparciem bezzwrotnym, z planu rozwojowego, przedsięwzięcia pn. „Zakup 14 sztuk Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych I” w ramach inwestycji: E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy ze środków przyznanych z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności¹⁰. Wartość całkowita przedsięwzięcia wyniosła 607 719,3 tys. zł, z czego: kwota udzielonego wsparcia z KPO na jego realizację wyniosła 411 600,0 tys. zł, co stanowi 84,0% wydatków kwalifikowalnych (490 000,0 tys. zł). Pozostałą kwotę 196 119,3 tys. zł stanowiły środki własne Spółki. Okres realizacji Przedsięwzięcia, tj. okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 1 lipca 2022 r. i kończy się 31 sierpnia 2026 r. (§ 7 ust. 4 umowy z CUPT).

Głównym celem przedsięwzięcia była odnowa pasażerskiego taboru kolejowego, zwiększenie komfortu podróży, a także skrócenie czasów przejazdu w najbardziej obciążonych ciągach komunikacyjnych łączących aglomerację warszawską z pozostałymi obszarami województwa mazowieckiego oraz zwiększenie liczby połączeń na takich trasach, jak: Warszawa – Dęblin, Warszawa – Skierniewice, Warszawa – Żyrardów oraz Warszawa – Piława. Określony w umowie z CUPT cel był zgodny z założeniami KPO, tj. wspierania rozwoju zrównoważonego, bezpiecznego i odpornego systemu transportowego zapewniającego odpowiednią obsługę potrzeb gospodarki i społeczeństwa.

Zawarcie ww. umowy zostało poprzedzone złożeniem przez Spółkę wniosku o objęcie Przedsięwzięcia wsparciem, w ramach konkursu nr KPOD.09.08-IW.02-001/23 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności – inwestycja E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy¹¹.

(akta kontroli str. 34-221, 238-290, 313-346, 674-680, 823, 826-827, 856-858)

2. Działaniem, jakie Spółka podjęła w celu terminowej realizacji Przedsięwzięcia, przed złożeniem wniosku, było wszczęcie postępowania w trybie przetargu nieograniczonego¹² na dostawę 50 sztuk Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych¹³, w tym 14 sztuk EZT w ramach Przedsięwzięcia.

⁸ Dalej: CUPT.

⁹ Zmienioną aneksami: nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-01 z 26 maja 2025 r. oraz nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-02 z 15 grudnia 2025 r.

¹⁰ Dalej: umowa z CUPT.

¹¹ Dalej: wniosek.

¹² W dniu 14 czerwca 2023 r., które unieważniono 17 listopada 2023 r., na podstawie art. 255 pkt 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.), ponieważ wartość oferty z najniższą ceną przewyższała kwotę, którą Spółka zamierzała przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Spółka wszczęła 30 listopada 2023 r. drugie postępowanie rozstrzygnięte 13 maja 2024 r., dalej: postępowanie przetargowe nr MWZ3.27.141.2023.

¹³ Dalej: EZT.

Spółka 26 czerwca 2024 r. podpisała z wyłonionym wykonawcą umowę ramową nr M-01-MEN-208/04¹⁴, a na jej podstawie umowę wykonawczą nr M-01-MEN-228/04¹⁵.

(akta kontroli str. 642-649, 674-680, 707, 713-714, 717-737, 812-822, 824, 865-866)

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym¹⁶, w Spółce funkcjonował Wydział Projektów Unijnych wchodzący w skład Biura Strategii i Rozwoju, do którego zadań należało m.in. koordynowanie prac związanych z realizacją projektów inwestycyjnych Spółki przewidzianych do wsparcia finansowego ze środków Unii Europejskiej, w tym pozyskiwanie środków unijnych z dostępnych programów, a następnie ich realizacja, koordynacja oraz kompleksowa obsługa.

Obowiązki związane z realizacją Przedsięwzięcia powierzono Pracownikowi Wydziału Projektów Unijnych, który zajmował się wyłącznie ww. Przedsięwzięciem. Pracownik ten był dodatkowo wspierany przez Zastępcę Dyrektora Biura Strategii i Rozwoju, Kierownika Wydziału Projektów Unijnych oraz pozostałych pracowników ww. wydziału, a także przez Wydział Napraw i Utrzymania Taboru (odpowiedzialny za realizację umowy z producentem taboru - odbiory, kwestie techniczne) oraz Wydział Finansowy i Wydział Rachunkowości, które sprawowały nadzór nad realizacją projektu pod względem finansowym.

Pracownicy Wydziału Projektów Unijnych brali udział w realizacji projektów unijnych dofinansowanych ze środków unijnych w perspektywie 2014-2020¹⁷ oraz odbyli szkolenia przeprowadzone on-line w latach 2022-2025, których zakres obejmował: pozyskiwanie funduszy unijnych w nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027; obsługę programu WOD2021, służącego do aplikowania o środki unijne; przygotowanie dokumentacji konkursowej (aplikacyjnej) dla przedsięwzięć w ramach komponentu E (pasażerski tabor kolejowy) KPO; obsługę aplikacji SL2021 w zakresie obsługi Wniosku o Płatność z perspektywy Beneficjenta, zawieranie Umowy o dofinansowanie/Umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem dla przedsięwzięcia w ramach KPO.

(akta kontroli str. 650, 654-673, 824-825, 856, 864-865)

3. W harmonogramie realizacji Przedsięwzięcia¹⁸ ujęto siedem zadań, w tym nr 6.1. „Zakup 14 sztuk Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych I”, które jako jedyne zostało dofinansowane ze środków KPO (411 600,0 tys. zł). Realizacja Przedsięwzięcia przebiegała zgodnie z ww. harmonogramem, tj. dokonano częściowych odbiorów technicznych kompletu polakierowanych

¹⁴ Dalej: umowa ramowa.

¹⁵ Dalej: umowa wykonawcza.

¹⁶ Oraz Regulaminem wewnętrznym Biura Strategii i Rozwoju Spółki.

¹⁷ W ramach: Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 realizacja m.in. projektów pn.: „Zakup 12 sztuk nowych pięcioczęłonowych Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych I” oraz „Zakup 12 sztuk nowych pięcioczęłonowych Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych II”; Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 m.in. „Zakup 6 sztuk nowych pięcioczęłonowych Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych” oraz „Modernizacja 39 sztuk Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych”.

¹⁸ Stanowiącym załącznik nr 3 do umowy z CUPT.

pudeł (14 sztuk EZT)¹⁹. Osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika Przedsięwzięcia²⁰ dla zadania nr 6.1. – liczba odebranego taboru dla przewozów regionalnych wynosząca 14²¹, zgodnie z umową z CUPT, zaplanowano do 31 sierpnia 2026 r. Osiągnięto trzy kamienie milowe²², pn.: „Podpisanie umowy ramowej z wykonawcą”; „Protokół odbioru 9 pudeł” i „Protokół odbioru 5 pudeł”. Natomiast osiągnięcie pozostałych dwóch kamieni milowych, pn.: „Protokół odbioru dla 6 EZT” i „Protokół odbioru dla 8 EZT” zaplanowano odpowiednio: do 31 maja 2026 r. oraz do 31 sierpnia 2026 r.

(akta kontroli str. 313-370, 384-411, 507-521, 548-578, 768-776, 783, 826, 835-837, 858-864)

4. Spółka na bieżąco identyfikowała zdarzenia, z powodu których konieczne było dwukrotne aneksowanie umowy z CUPT. Pierwszy aneks został zawarty na wniosek CUPT²³, w związku z aktualizacją listy rankingowej projektów złożonych w ramach konkursu nr KPOD.09.08-IW.02-001/23, w wyniku czego zwiększono wartość przyznanego wsparcia z KPO dla Projektu do 411 600,0 tys. zł²⁴ (z 201 134,9 tys. zł).

Spółka na podstawie ww. wniosku CUPT wyraziła zgodę na zwiększenie dofinansowania oraz wystąpiła²⁵ o zwiększenie maksymalnych progów jednorazowych zaliczek do poziomu 60% przyznanego dofinansowania, aby usprawnić proces dokonywanych płatności związanych z dostawami pojazdów²⁶, których największa kumulacja nastąpi w miesiącach od kwietnia do czerwca 2026 r. CUPT nie wyraził zgody na zwiększenie jednorazowej zaliczki z poziomu 30% do poziomu 60%, ze względu na brak stanowiska Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w przedmiotowej sprawie. Aneks nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-01 zawarto 26 maja 2025 r.

Drugi aneks do umowy z CUPT zawarto na wniosek Spółki²⁷ i dotyczył on wydłużenia terminu kwalifikowalności wydatków z 30 czerwca 2026 r. na 31 sierpnia 2026 r., z uwagi na potrzebę sprawnego i terminowego rozliczenia wszystkich wydatków, w tym także płatności końcowych związanych z Przedsięwzięciem²⁸, oraz zwiększenia jednorazowej transzy zaliczki z poziomu 30% do poziomu 60%, zgodnie z prośbą przekazaną przy pierwszym aneksowaniu umowy. CUPT

¹⁹ Pierwszy odbiór 10 września 2024 r., na podstawie protokołu kontroli rozpoczęcia procesu realizacji zamówienia dotyczący realizacji umowy ramowej oraz umowy wykonawczej; drugi odbiór od 30 maja do 12 sierpnia 2025 r., na podstawie dziewięciu protokołów kontroli kompletu polakierowanych pudeł do: pierwszego, drugiego, trzeciego, czwartego, piątego, szóstego, siódmego, ósmego i dziewiątego pojazdu dotyczący realizacji umowy ramowej oraz umowy wykonawczej; trzeci odbiór od 2 września do 2 października 2025 r., na podstawie pięciu protokołów kontroli kompletu polakierowanych pudeł do: dziesiątego, jedenastego, dwunastego, trzynastego i czternastego pojazdu dotyczący realizacji umowy ramowej oraz umowy wykonawczej.

²⁰ Określonej w *Opisie Przedsięwzięcia* stanowiącym załącznik nr 5 do umowy z CUPT, a po drugim aneksowaniu do ww. umowy, stanowiącym załącznik nr 4 do aneksu nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-02 z 15 grudnia 2025 r.

²¹ Dalej: wskaźnik realizacji Przedsięwzięcia.

²² Stanowiące kluczowe kamienie wpływające bezpośrednio na wskaźniki i kamienie milowe na poziomie komponentu KPO i decyzji wdrożeniowej KE, wskazane w *Wykazie kamieni milowych Przedsięwzięcia* stanowiącym załącznik nr 6 do umowy z CUPT, a po drugim aneksowaniu do ww. umowy, stanowiącym załącznik nr 5 do aneksu nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-02 z 15 grudnia 2025 r.

²³ Pismem znak DBP-WPŚM.710.20.2023, DBP-WPŚM.710.23.2023, DBP-WPŚM.710.22.2023 podpisanym 27 lutego 2025 r.

²⁴ Spółka pierwotnie wnioskowała o taką wysokość wsparcia z KPO.

²⁵ Pismem znak MSU4.081.12.44.2023 z 26 lutego 2025 r.

²⁶ Odbiór od siedmiu do szesnastu miesięcznie pojazdów, łącznie w ramach umowy z CUPT oraz innych umów dofinansowanych również z KPO, które Spółka realizuje w tym samym czasie.

²⁷ Pismo znak MSU3.081.20.28.2023 z 23 maja 2025 r.

²⁸ Ponieważ przewidywane zakończenie dostaw pojazdów ma nastąpić w maju 2026 r.

wyraził zgodę na ww. zmiany w umowie. Aneks nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-02 zawarto 15 grudnia 2025 r.

(akta kontroli str. 50, 117-346, 707-715, 738-749, 827-829)

5. Badanie²⁹ 28 faktur³⁰ wystawionych przez wykonawcę na łączną kwotę brutto 330 675,7 tys. zł, na podstawie których poniesiono wydatki na realizację Przedsięwzięcia wykazało, że:

- wydatki kwalifikowalne wyniosły 245 000,0 tys. zł³¹, spełniały kryteria rozliczenia przekazanych przez CUPT zaliczek oraz refundacji i nie obejmowały środków poniesionych przez Spółkę, tj. podatku VAT (61 833,7 tys. zł) i pozostałych (niekwalifikowalnych) na kwotę 23 842,0 tys. zł;
- przekazane Spółce przez CUPT trzy zaliczki na łączną kwotę 153 183,7 tys. zł³² oraz jedna refundacja na kwotę 52 616,3 tys. zł³³ były zgodne z Planem wystąpień o wsparcie określonym w harmonogramie płatności³⁴;
- Spółka przestrzegała zasady zakazu podwójnego finansowania wydatków ze środków z KPO oraz innych środków unijnych m.in. poprzez składanie stosownych oświadczeń w tym zakresie do wniosków o płatność oraz prowadzenie dwóch wyodrębnionych rachunków bankowych, zgodnie z umową z CUPT: dla potrzeb przekazywania płatności w formie zaliczkowej, z których Spółka dokonywała płatności ze środków z KPO i dla potrzeb przekazywania refundacji poniesionych wydatków przez Spółkę. Ponadto Spółka prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową dla wydatków ze środków z KPO.

(akta kontroli str. 121, 178-181, 371-624, 829-834, 858-864)

6. Spółka w terminie do 31 grudnia: 2024³⁵ i 2025 roku³⁶ przygotowała sprawozdania potwierdzające realizację przedsięwzięcia zgodnie z zasadą DNSH, o których mowa w § 4c ust. 2 umowy z CUPT. Ww. sprawozdania nie zostały przekazane do CUPT, ponieważ Spółka nie została wezwana do ich przekazania (§ 4c ust. 4 umowy z CUPT). Realizacja Przedsięwzięcia zgodnie z zasadą DNSH polegała na:

- objęciu wsparciem taboru (EZT) zasilanego energią elektryczną (zeroemisyjny elektryczny tabor pasażerski) i zwiększeniu udziału transportu kolejowego w transporcie pasażerskim

²⁹ Objęło wszystkie wydatki na zakup EZT poniesione do dnia zakończenia kontroli NIK, tj. 11 marca 2026 r., które stanowiły 50% ogółem przyznanego dofinansowania ze środków KPO.

³⁰ Nr: ZAL/6/09/2024, ZAL/7/09/2024, ZAL/8/09/2024, ZAL/9/09/2024, ZAL/10/09/2024, ZAL/11/09/2024, ZAL/12/09/2024, ZAL/13/09/2024, ZAL/14/09/2024, ZAL/15/09/2024, ZAL/16/09/2024, ZAL/17/09/2024, ZAL/18/09/2024, ZAL/19/09/2024 z 10 września 2024 r., nr: ZAL/6/05/2025 z 30 maja 2025 r., ZAL/18/06/2025 i ZAL/19/06/2025 z 11 czerwca 2025 r., ZAL/7/07/2025 i ZAL/8/07/2025 z 16 lipca 2025 r., ZAL/12/07/2025 i ZAL/13/07/2025 z 29 lipca 2025 r., ZAL/3/08/2025 i ZAL/4/08/2025 z 14 sierpnia 2025 r., nr: ZAL/3/09/2025 i ZAL/4/09/2025 z 2 września 2025 r., ZAL/9/09/2025 i ZAL/10/09/2025 z 17 września 2025 r., ZAL/3/10/2025 z 3 października 2025 r.

³¹ Z czego: 205 800,0 tys. zł kwota dofinansowania z KPO (84,0%) i 39 200,0 tys. zł środki własne Spółki (16,0%).

³² Z czego: pierwsza zaliczka na kwotę 50 283,7 tys. zł otrzymana 3 października 2024 r. (wnioskowana 11 września 2024 r.); druga zaliczka na kwotę 66 150,0 tys. zł otrzymana 3 lipca 2025 r. (wnioskowana 13 czerwca 2025 r.) oraz trzecia zaliczka na kwotę 36 750,0 tys. zł otrzymana 2 października 2025 r. (wnioskowana 15 września 2025 r.)

³³ Otrzymana 24 lipca 2025 r., szczegółowy opis w pkt. 7 części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego* niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

³⁴ Stanowiącym załącznik nr 4 do umowy CUPT.

³⁵ Okres objęty sprawozdaniem od 28 czerwca do 31 grudnia 2024 r.

³⁶ Okres objęty sprawozdaniem od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r.

- oraz deklaracji, że nie będzie on przeznaczony do transportu paliw kopalnych (zgodność z celem środowiskowym „Łagodzeniu zmian klimatu”³⁷);
- produkcji taboru (EZT) z materiałów odpornych na zmienne zjawiska klimatyczne oraz zastosowaniu klimatyzacji w przedziałach pasażerskich, jak i kabinach maszynisty przed postępującym ociepleniem klimatu (zgodność z celem środowiskowym „Adaptacja do zmian klimatu”);
 - zużyciu wody generowanej w trakcie produkcji oraz eksploatacji taboru kolejowego, które mają nieznaczny i przewidywalny wpływ na ochronę zasobów wodnych i morskich, w związku z powyższym zostały uznane za „pomijalne małe” oraz wyposażeniu taboru w zamknięte obiegi wody i nieczystości płynne (zgodność z celem środowiskowym „Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich”);
 - projektowaniu EZT z materiałów pozwalających na eksploatację nawet przez 50 lat przy zachowaniu procedur eksploatacyjnych i utrzymaniowych oraz wyposażaniu w zamknięty obieg nieczystości płynnych (zgodność z celem środowiskowym „Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recyklingu”);
 - kontroli zanieczyszczeń płynnych generowanych w związku z przewozami pasażerskimi oraz zastosowaniu rozwiązań chroniących przed zanieczyszczeniem środowiska hałasem (zgodność z celem środowiskowym „Zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi”);
 - prowadzeniu działań zmierzających do ograniczonego negatywnego wpływu taboru na środowisko naturalne poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz eliminacją odprowadzania ścieków z toalet bezpośrednio na tory (zgodność z celem środowiskowym „Ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów”).

Spółka w celu spełnienia zgodności Przedsięwzięcia z ww. zasadą DNSH na etapie jego przygotowania określiła wymogi dotyczące taboru w dokumentacji przetargowej³⁸ w zakresie: niskoemisyjności, w tym m.in. zastosowania elektrycznych silników trakcyjnych, materiałów z których wykonano konstrukcje, ramy pojazdu, poszycia pudła, rodzaju i trwałości powłok lakierniczych, posiadanych zamkniętych obiegów nieczystości płynnych oraz w zakresie urządzeń sanitarnych i porządkowych wagonów pasażerskich, generowania odpadów w trakcie całego cyklu zużycia pojazdu oraz zasady recyklingu, utrzymania i serwisu pojazdów oraz wymogów dotyczących zapobiegania kontroli zanieczyszczeń powietrza, wody i ziemi. Powyższe założenia znajdują odzwierciedlenie w Studium wykonalności³⁹ dotyczącym Przedsięwzięcia, stanowiącym załącznik do wniosku. KM wdrożyły również od 1 czerwca 2013 r. Instrukcję gospodarki odpadami wytwarzanymi w Spółce⁴⁰, których celem jest określenie sposobu postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne oraz zapewnienie prawidłowej i właściwej gospodarki we wszystkich komórkach organizacyjnych Spółki, w których powstają odpady, w wyniku prowadzenia działalności w zakresie wykonywania kolejowych przewozów pasażerskich.

³⁷ W zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz generowaniu niskiego śladu węglowego przez pasażerski transport kolejowy.

³⁸ W przeprowadzonym postępowaniu przetargowym nr MWZ3.27.141.2023.

³⁹ Wersja 3, październik 2023 r.

⁴⁰ Przyjęte do dostosowania uchwałą nr 212/Z/2013 Zarządu Spółki z 22 maja 2013 r.

Ww. działania pozostają w trakcie realizacji, ponieważ zgodnie z harmonogramem realizacji Przedsięwzięcia planowane zakończenie, tj. odbiór taboru na podstawie protokołów odbioru pojazdów zawierające klauzulę zgodności z DNSH⁴¹, ma nastąpić nie później niż w II kwartale 2026 r.

(akta kontroli str. 76-89, 334-337, 651, 657-658, 681-706, 713-715, 717-737, 777, 781-798, 812-820, 830, 856-858, 866-867)

7. Umowa z CUPT (§ 8 ust. 1 pkt 1) przewidywała udzielenie wsparcia w formie zaliczki, przy czym jednorazowa transza zaliczki nie mogła przekroczyć 30% poziomu dofinansowania, tj. 123 480,0 tys. zł⁴², a po zmianie ww. umowy⁴³ zwiększono ją do poziomu 60%, tj. 246 960,0 tys. zł. Spółka wnioskowała trzykrotnie o przekazanie zaliczek składając odpowiednio wnioski o płatność⁴⁴ (zaliczkowe): 11 września 2024 r.⁴⁵ (o zaliczkę w wysokości 50 283,7 tys. zł)⁴⁶, 13 czerwca 2025 r.⁴⁷ (66 150,0 tys. zł)⁴⁸ i 15 września 2025 r.⁴⁹ (36 750,0 tys. zł)⁵⁰. Spółka nie zawarła w dwóch WoP (pierwszym i piątym wniosku) uzasadnienia wypłaty ww. zaliczek (pierwszej i drugiej), ponieważ, jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, system SL2021⁵¹ w przypadku wniosków zaliczkowych nie przewiduje możliwości wprowadzenia innych danych poza kwotą wnioskowanej zaliczki.

Natomiast w związku z weryfikacją pierwszego wniosku, 12 września 2024 r. CUPT zwrócił się e-mailowo do Spółki o informację w jaki sposób wnioskowana kwota zaliczki (50 283,7 tys. zł) zostanie wydatkowana i czy Spółka jest w stanie wykorzystać zaliczkę i rozliczyć ją w terminie wynikającym z podpisanej umowy z CUPT. Spółka tego samego dnia przekazała mailowo ww. informacje do CUPT. W przypadku drugiej transzy zaliczki na kwotę 66 150,0 tys. zł, Spółka przekazała 18 czerwca 2025 r. na wniosek CUPT⁵² informacje, na co Spółka zamierza przeznaczyć ww. zaliczkę.

W siódmym wniosku, który pełnił trzy funkcje, a mianowicie był wnioskiem: rozliczającym zaliczkę, zaliczkowym oraz sprawozdawczym, możliwe było zawarcie uzasadnienia wypłaty trzeciej zaliczki

⁴¹ W tym przekazanie certyfikatów zgodności, dokumentacji technicznej zakupionego EZT i dokumentacji systemu utrzymania dla danego rodzaju taboru określającego czynności eksploatacyjne i utrzymaniowe przedmiotowego EZT, które będą potwierdzać spełnianie wymogów w zakresie zgodności z celami środowiskowymi zasady DNSH.

⁴² Po zmianie ww. umowy aneksem nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-01 z 26 maja 2025 r., w związku ze zwiększeniem wartości przyznanego wsparcia dla Projektu do 411 600,0 tys. zł (z 201 134,9 tys. zł). Przed ww. zmianą jednorazowa transza zaliczki nie mogła przekroczyć 30% poziomu, tj. 60 340,5 tys. zł.

⁴³ Kolejnym aneksem nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-02 z 15 grudnia 2025 r.

⁴⁴ Dalej: WoP.

⁴⁵ WoP nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-001-01 za okres od 1 lipca 2022 do 31 sierpnia 2024 (rodzaj wniosku: zaliczkowy), dalej: pierwszy wniosek.

⁴⁶ Dalej: pierwsza zaliczka.

⁴⁷ WoP nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-005-01 za okres od 1 kwietnia 2025 do 31 maja 2025 (rodzaj wniosku: zaliczkowy), dalej: piąty wniosek.

⁴⁸ Dalej: druga zaliczka.

⁴⁹ WoP nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-007-01 za okres od 1 lipca 2025 do 15 września 2025 (rodzaj wniosku: rozliczający zaliczkę, zaliczkowy, sprawozdawczy), dalej: WoP nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-007-01 lub siódmy wniosek.

⁵⁰ Dalej: trzecia zaliczka.

⁵¹ Aplikacja Centralnego systemu teleinformatycznego wspierającego realizację przedsięwzięć, dalej: system SL2021.

⁵² Jak wynika z wyjaśnień Kierownika Wydziału Projektów Unijnych, informacja została przekazana na prośbę telefoniczną z CUPT.

w części „Postęp rzeczowy” Przedsięwzięcia (dla zadania nr 6⁵³) poprzez opisanie planowanych działań, na które zostanie przeznaczona wnioskowana zaliczka.

Spółka terminowo⁵⁴ składała rozliczenie otrzymania każdej z trzech zaliczek w kwocie wydatków kwalifikowalnych⁵⁵ odpowiadającej kwocie przekazanej transzy zaliczki, tj. 30 października 2024 r. rozliczyła pierwszą zaliczkę⁵⁶ otrzymaną 3 października 2024 r., 15 września 2025 r. drugą zaliczkę⁵⁷ otrzymaną 3 lipca 2025 r. i 19 listopada 2025 r. trzecią zaliczkę⁵⁸ otrzymaną 2 października 2025 r. Spółka przed wystąpieniem o kolejną zaliczkę dokonywała rozliczenia poprzedniej zaliczki w 100%.

(akta kontroli str. 131-132, 239-240, 314, 371-437, 483-491, 507-542, 548-570, 625-636, 777, 782, 799-800, 830-834)

Spółka 24 lipca 2025 r. otrzymała⁵⁹ refundację⁶⁰ w wysokości 52 616,3 tys. zł, ponieważ aneksem nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-01 z 26 maja 2025 r. zwiększono wsparcie do 84% wydatków kwalifikowalnych (z 41%), w związku ze zwiększeniem wartości przyznanego wsparcia z KPO dla Projektu do 411 600,0 tys. zł (z 201 134,9 tys. zł). W dniu 14 lipca 2025 r. CUPT dokonał korekty⁶¹ informacji o wynikach weryfikacji drugiego WoP⁶² zatwierdzonego 27 grudnia 2024 r.⁶³ rozliczającego otrzymaną przez Spółkę pierwszą zaliczkę.

W związku z powyższym ostateczna kwota wsparcia z KPO w ramach rozliczenia drugiego WoP wynosiła 102 900,0 tys. zł, tj. 50 283,7 tys. zł stanowiące kwotę wsparcia rozliczającą pierwszą zaliczkę i 52 616,3 tys. zł kwotę wsparcia zatwierdzonego do przekazania Spółce po uwzględnieniu korekty.

(akta kontroli str. 131, 181-183, 291-346, 434-443, 584-585)

8. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych NIK (11 marca 2025 r.) Spółka złożyła wszystkie wymagane sprawozdania (dziewięć)⁶⁴ przy użyciu formularza sprawozdawczego za pośrednictwem systemu SL2021. Cztery sprawozdania⁶⁵ (z dziewięciu) zostały złożone tylko

⁵³ Zakup 14 sztuk Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych I.

⁵⁴ Zgodnie z § 8 ust. 4 umowy z CUPT Spółka ma obowiązek rozliczenia każdej transzy przekazanego mu wsparcia w formie zaliczki w terminie 90 dni od dnia otrzymania każdej z jej transz, w kwocie wydatków kwalifikowalnych odpowiadającej kwocie przekazanej transzy zaliczki przy uwzględnieniu stopy wsparcia Przedsięwzięcia w momencie wypłaty transzy zaliczki. Wniosek o płatność rozliczający przekazaną transzę zaliczki powinien zostać złożony najpóźniej w ostatnim dniu, w którym upływa termin na jej rozliczenie (...).

⁵⁵ Szczegółowy opis w pkt. 3 i 5 części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego* niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁵⁶ WoP nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-002-01 za okres od 1 września 2024 do 30 października 2024 (rodzaj wniosku: rozliczający zaliczkę, sprawozdawczy), dalej: WoP nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-002-01.

⁵⁷ WoP nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-007-01.

⁵⁸ WoP nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-008-01 za okres od 16 września 2025 do 19 listopada 2025 (rodzaj wniosku: rozliczający zaliczkę, sprawozdawczy).

⁵⁹ Na wyodrębniony rachunek bankowy.

⁶⁰ Umowa z CUPT przewidywała udzielenie wsparcia w formie refundacji (§ 8 ust. 1 pkt 2), w celu pokrycia części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji Przedsięwzięcia.

⁶¹ Pismo znak DPK-WPT.710.16.2025.01.AJ.

⁶² Nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-002-01.

⁶³ Pismo znak DPB-WPŚM.710.21.2023.

⁶⁴ W formie wniosków o płatność, w tym siedem sprawozdawczych (z czego jeden dotyczył również rozliczenia zaliczki i wnioskowano o kolejną zaliczkę a dwa również rozliczenia zaliczki) i dwa zaliczkowe (wnioskowanie o przekazanie zaliczki), dalej: sprawozdania.

⁶⁵ Wnioski o płatność nr: KPOD.09.08-IW.02-0018/23-003-01 za okres od 31 października 2024 do 31 grudnia 2024, KPOD.09.08-IW.02-0018/23-004-01 za okres od 1 stycznia 2025 do 31 marca 2025, KPOD.09.08-IW.02-0018/23-006-01 za okres od 1 czerwca 2025 do 30 czerwca 2025, KPOD.09.08-IW.02-0018/23-009-01 za okres od 20 listopada 2025 do 31 stycznia 2026.

w części sprawozdawczej, ponieważ Spółka w tym okresie sprawozdawczym nie ponosiła wydatków kwalifikowalnych. Wszystkie sprawozdania⁶⁶ zostały złożone terminowo i zawierały kompletną dokumentację, zgodnie z umową z CUPT i „Instrukcją w zakresie wniosków o płatność Ostatecznego Odbiorcy Wsparcia (OOW) w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności składanych do CUPT”.

Zgodnie ze stanem realizacji Przedsięwzięcia opisywano w sprawozdaniach jego zakres rzeczowy, który wskazywał na osiągnięcie trzech kamieni milowych⁶⁷, zgodnie z harmonogramami⁶⁸. Natomiast wskaźnik realizacji Przedsięwzięcia wykazywany był na poziomie zero, ponieważ jego osiągnięcie zaplanowano na II kwartał 2026 r.⁶⁹

(akta kontroli str. 117-221, 238-285, 313-585, 778, 783, 834-837, 858-864)

9. Spółka podjęła działania w celu zachowania trwałości projektu przez minimalny wymagalny okres poprzez aneksowanie⁷⁰ umowy ramowej⁷¹ o świadczenie usług publicznych w zakresie wykonywania regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze Województwa Mazowieckiego, zawartej pomiędzy Województwem Mazowieckim a Spółką. Na podstawie ww. umowy Spółka świadczy usługi publiczne w zakresie wykonywania regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze Województwa Mazowieckiego do 31 grudnia 2031 r., a zakupiony tabor będzie wykorzystywany do przewozów ujętych w ww. umowie ramowej.

(akta kontroli str. 34, 837, 866)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

⁶⁶ Zatwierdzone przez CUPT, poza dziewiątym sprawozdaniem, tj. wnioskiem o płatność nr KPOD.09.08-IW.02-0018/23-009-01 za okres od 20 listopada 2025 r. do 31 stycznia 2026 r. złożonym 19 lutego 2026 r. (w trakcie kontroli NIK), ponieważ zgodnie z § 8 ust. 22 umowy z CUPT, wniosek o płatność oraz załączone do niego dokumenty CUPT weryfikuje w terminie 60 dni od dnia ich otrzymania.

⁶⁷ Szczegółowo opisane w pkt. 3 części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego* niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁶⁸ Płatności, realizacji Przedsięwzięcia.

⁶⁹ Zgodnie z § 11 ust. 2 umowy z CUPT, osiągnięte wartości kamieni milowych Przedsięwzięcia i wskaźników Przedsięwzięcia powinny zostać wykazane przez Spółkę najpóźniej we wniosku o płatność końcową. (...) Osiągnięcie wartości docelowych nie może nastąpić później niż do końca sierpnia 2026 r.

⁷⁰ Aneksami: nr 1 z 31 sierpnia 2009 r., nr 2 z 12 stycznia 2010 r., nr 3 z 28 grudnia 2011 r., nr 4 z 20 marca 2013 r., nr 5 z 30 maja 2017 r., nr 6 z 12 grudnia 2018 r., nr 7 z 3 czerwca 2019 r., nr 8 z 23 grudnia 2020 r., nr 9 z 19 kwietnia 2021 r., nr 10 z 6 grudnia 2022 r., nr 11 z 26 stycznia 2023 r., nr 12 z 28 grudnia 2023 r., nr 13 z 14 sierpnia 2024 r.

⁷¹ Nr 4/KM/NI.IT.I./09 z 19 maja 2009 r.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁷² umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Mazowieckiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, 20 marca 2026 r.

Kontrolerzy
Główny specjalista kontroli państwowej

Inga Piotrowska

/-/

Specjalista kontroli państwowej

Rafał Ulewicz

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Mazowiecka Delegatura w Warszawie

Dyrektor

z up. Urszula Klimska

p.o. Wicedyrektor

/-/

⁷² Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045, ze zm.). w przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy o NIK w tekście wystąpienia pokontrolnego z dnia 20 marca 2026 r., nr DMW.410.1.8.2026, P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. – wykorzystanie środków z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności przez „Koleje Mazowieckie – KM” Spółkę z o.o. w Warszawie z kontroli przeprowadzonej w „Kolejach Mazowieckich – KM” Spółce z o.o., kierowanego do Prezesa Zarządu Spółki, dokonano sprostowania oczywistych omyłek pisarskich poprzez zastąpienie:

- na str. 3 (pkt III. akapit pierwszy wiersz trzeci oraz akapit drugi wiersz trzeci) słowa „Zestawów” słowem „Zespołów”,
- na str. 5 (akapit pierwszy wiersze pierwszy i drugi) numeru „M-01-MEN-208/04¹⁴” numerem „M-01-MEN-208/24¹⁴”,
- na str. 5 (akapit pierwszy wiersz drugi) numeru „M-01-MEN-228/04¹⁵” numerem „M-01-MEN-228/24¹⁵”,
- na str. 10 (pkt 8 akapit pierwszy wiersz pierwszy) liczby „2025” liczbą „2026”.

Warszawa, 17 kwietnia 2026 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Mazowiecka Delegatura w Warszawie
Dyrektor
z up. Urszula Klimska
p.o. Wicedyrektor

/-/